جام جم

ویژه فرهنگ - هنر
رسانه - جامعه

۵

شنبه ۵ شهریور ۱۴۰۱ شماره ۶۲۹۳

استعفای مدیرعامل خانه سینما نباید رسانه‌ای می‌شد

۱۰

پرونده‌ای برای دوبله ایران در گفت‌وگو با قدیمی‌ترین دوبلورها و مدیران دوبلاژ

حنجره طلایی‌ها در دنیای دوبله

۸

گرامیداشت مهین افشان‌پور در موزه هنرهای معاصر

آیین گرامیداشت زنده‌یاد مهین افشان‌پور، هنرمند نگارگری امروز پنجم شهریور ماه ساعت ۱۷ در موزه هنرهای معاصر تهران برگزار می‌شود. مهین افشان‌پور از هنرمندان نام‌آشنا و پیشکسوت نگارگری که یونسکو به او لقب گنجینه زنده بشری داده بود چندی پیش پس از سال‌ها مبارزه با بیماری درگذشت...

۱۱

نگاهی به اهمیت فرهنگ در برنامه‌سازی تلویزیونی

نیاز رسانه به دستورالعمل فرهنگی در برنامه‌سازی

۷

رسانه

گفت‌وگو با محمدرضا شفیعی تهیه‌کننده:

ساترا همه را از بلاتکلیفی درآورد

۶

سینما

امروز سالگرد درگذشت داوود رشیدی هنرمند تاثیرگذار تئاتر، سینما و تلویزیون ایران است

همیشه درخشان روی صحنه

۱۰

تجسمی

در نمایشگاه عکس «من حسینی‌ام» چه می‌بینید؟

آیین‌های کهن عاشورایی به روایت لحظه‌های ناب

۱۱

یادداشت

رسانه ملی و خانه ملت دو بازوی تحقق هویت محوری

سیدتقی سهرابی
معاون حقوقی و امور مجلس صداوسیما

یکی از مهم‌ترین شعارهای سازمان صداوسیما در دوره جدید مدیریتی، هویت‌محوری است که در کنار شعار دیگر یعنی عدالت‌گستری، مکمل هم و تداوم مسیری هستند که رسانه‌ملی از بدو پیروزی انقلاب اسلامی، درصدد گام نهادن در آن بوده است، یعنی تقویت و تثبیت مردم‌سالاری دینی با همه مختصات و مفاهیم وابسته به آن که چیزی جز حق‌طلبی و حقیقت‌جویی ملت بزرگ ایران در ساختار نظام جمهوری اسلامی نبوده است. آنچه مدیران، کارکنان و برنامه‌سازان شبکه‌های مختلف صداوسیما چه در بعد ملی و سراسری و چه در حوزه استانی برای تحقق این مهم انجام می‌دهند، شناخت سلیقه مخاطبان، برآوردن نیازهای رسانه‌ای، فرهنگی و سرگرمی آنها و هدایت و جریان‌سازی‌های اجتماعی و فرهنگی بر پایه سیاست‌های کلی نظام اسلامی و مؤلفه‌های فرهنگی، دینی و اجتماعی مردم ایران است.

در این مسیر باید تصمیم‌گیری‌ها هرچه بیشتر به آنچه خواسته مردم یعنی صاحبان و مخاطبان اصلی رسانه است نزدیک‌تر شود، زیرا برنامه‌های رادیو و تلویزیون برای مردم ساخته می‌شوند و نیاز است مردم هم در آنها سهیم باشند و هم بتوانند نظرات‌شان را تا آنجا که به سلیقه و خواست عامه مخاطبان خدشه وارد نکند، اعمال کنند و این مهم با اتکاء به ظرفیتی مهم به نام مجلس شورای اسلامی که عصاره ملت بزرگ ایران است سریع‌تر محقق خواهد شد. ارتباط تنگاتنگ میان مجموعه مدیریتی صداوسیما با خانه ملت و نمایندگان مردم در قوه مقننه، نه تنها موجب تسهیل امور در فرآیندهایی همچون جذب و به‌کارگیری بودجه رسانه‌ملی و تولید برنامه‌هایی برای کمک به نمایندگان در انجام وظایف مجلس خواهد شد، بلکه می‌تواند بستر فعالیت‌های گسترده‌تری را به وجود بیاورد و اقداماتی برای خدمت‌رسانی به مردم منجر به شود که به واقع بدون کمک صداوسیما انجام آن امکان‌پذیر نخواهد بود.

به عبارتی، همان‌طور که مردم با انتخاب نمایندگان خود در مجلس، در تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری کلان و خرد کشور سهیم می‌شوند، از همین طریق می‌توانند در تولید برنامه‌های مختص خود و سیاست‌گذاری‌های رسانه‌ای هم نقش‌آفرینی کنند. به دیگر سخن، ابزار اعمال قدرت مردم به عنوان صاحبان اصلی نظام و رسانه‌ملی، نمایندگانی هستند که یک بار برای ورود به خانه ملت از موکلان خود رأی اعتماد گرفته‌اند و حالا هم می‌توانند به عنوان ظرفیتی فعال، نقش واسطه‌گری میان مخاطبان و مجموعه مدیریتی رسانه‌ملی را ایفا کنند.

معاونت حقوقی و امور مجلس صداوسیما، جایی است برای تقویت این تعاملات، بخشی مهم از بدنه مدیریتی رسانه‌ملی که با برگزاری جلسات منظم و مداوم با نمایندگان مردم در خانه ملت و اعضای کمیسیون‌ها و فراکسیون‌های مختلف مجلس، مقوم ارتباطات دو یا چند سویه بوده و با برنامه‌های تحولی ایجاد شده در صداوسیما، دو مقوله مهم هویت‌محوری و عدالت‌گستری را با تکیه بر ظرفیت نمایندگان در دستور کار قرار داده است.

به نظر می‌رسد علاوه بر آنچه تاکنون انجام شده و معاونت حقوقی و امور مجلس رسانه‌ملی به آن دست یافته، باید طرحی نو درانداخت و پتانسیل بالای این ارتباطات وثیق و صمیمی را به چارچوبی برای توسعه مناسبات رسانه‌ای و فرهنگی و افزایش امید و شادابی جامعه برای بهبود وضعیت عدالت رسانه‌ای تبدیل کرد.

وداع

امروز هوشنگ ابتهاج در رشت به خاک سپرده می‌شود

سایه در تهران تشییع شد

روز وداع با یکی از بزرگ‌ترین شاعران معاصر بود، یکی از شاعران طراز اول کشور که بعد از تقریبا یک هفته، پیکرش از کلن آلمان به تهران رسید و در تالار وحدت تشییع شد تا در زادگاه شاعر، یعنی رشت به خاک سپرده شود اما مراسم تشییع، هیچ در شأن شاعر نبود. خیلی‌ها آمده بودند از هنرمندان و شاعران گرفته تا طرفداران سایه؛ محمدرضا شفیعی‌کدکنی، علی‌محمد مودب، بهمن فرمان‌آرا، مرتضی امیری‌اسفندقه، ابراهیم اسماعیلی‌اراضی، سهیل محمودی، اسماعیل آذر، و چند شاعر دیگر اما مراسم نه مجری داشت و نه برنامه‌ریزی مناسب. همه اینها در حالی بود که مراسم با تاخیر یک‌هفته‌ای برگزار شد و فرصت برای برگزاری آبرومندانه آن فراهم بود. به گزارش خبرنگار جام‌جم از میان شاعران و شعرپژوهان و بزرگان زبان و ادب فارسی هیچ‌کسی درباره سایه سخنرانی نکرد. همه مراسم خلاصه شد در سخنرانی یلدا ابتهاج، دختر سایه و احمد جلالی، رایزن سابق فرهنگی ایران و نماینده پیشین کشورمان در یونسکو. دختران مدرسه «سلاله» به یاد هوشنگ ابتهاج شعر خواندند و شرکت‌کنندگان اشعار او از جمله «ایران ای سرای امید» را زمزمه کردند اما نه هیچ شاعری پشت میکروفن رفت تا درباره اهمیت و جایگاه شاعر سخن بگوید و نه هیچ‌کدام از آن همه خواننده و آهنگساز که از اشعار او قطعه‌ها ساخته بودند، چند کلامی هرچند کوتاه درباره‌اش حرف زدند.

هوشنگ ابتهاج، شاعر نامدار ایرانی ۱۹ مردادماه در ۹۵ سالگی درگذشت. ابتهاج متخلص به «ه. الف سایه»، از شاعران طراز اول کشور بود که سال‌های آخر عمر در آلمان زندگی می‌کرد. پس از درگذشت شاعر، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای خاکسپاری سایه در وطن اعلام آمادگی کرد اما این اعلام آمادگی در حد اظهارات وزیر باقی ماند. پیکر سایه بعد از دو هفته، صبح جمعه به تهران رسید، قبل از مراسم وداع در تالار وحدت، در کنار درخت ارغوان، بر پیکرش نماز اقامه شد.

وارث سروده‌های سایه هستیم

یلدا ابتهاج، در مراسم وداع با پیکر سایه، از بازگشت او به سرزمین مادری اظهار خرسندی کرد و گفت هرگز این روز را در تصور نداشته و نمی‌دانسته چه پیش می‌آید. یلدا ابتهاج ادامه داد: اکنون همه ما اینجا در یک غم شریک هستیم. از جانب خودم به شما تسلیت می‌گویم. امیدوارم که این امانت را از ما بپذیرید و در این خاک حفظش کنید. درست است که جسم او به خاک سپرده می‌شود اما با شعرش در این سرزمین می‌ماند. پدر من انسان شریفی بود و تا آخرین لحظه که حتی در بیمارستان صحبت می‌کرد، تمام فکرش مردم ایران و غم و شادی آنها بود و همیشه عشق مردم ایران را در دل داشت.

یلدا ابتهاج خاطرنشان کرد: سایه، پیامش را با شعرش منتقل کرده و هیچ پیام و حرف اضافه‌ای به غیر از آن نگفته است. او با شعرش و مهرش به ایران، فرهنگ و هویت آن را حفظ کرد. امروز ما همه وارث گفته‌هایش هستیم. امیدوارم در شعرش تعمق کنیم و فقط با خواندن از آن نگذریم. او در شعر به غیر از مهر، دوستی و حرمت این خاک را نگه داشتن چیزی بیشتری نگفته است.

دختر هوشنگ ابتهاج ادامه داد: پدرم همیشه می‌گفت که می‌خواهم به رشت برگردم؛ به جایی که به مردم آن تعلق دارم. او همیشه می‌گفت مردم آن کسی را که با صداقت حرف می‌زند، می‌فهمند و امروز مردم ایران با هر سلیقه‌ای این سخن او را پاسخ دادند. سایه اگرچه در زندگی خود سختی کشید اما تلخ نشد، امید را به ما بخشید و ما با این امید زندگی کردیم. این امانت را از ما بگیرید. وقتی به آلمان برگردم، این امکان را ندارم هر روز به سر این خاک بیایم اما امیدوارم شما همیشه با شعرش او را یاد کنید؛ چه بر سر مزارش که امیدوارم مزار شایسته‌ای باشد و چه با شعرهایش.

سایه با شعر به وجد می‌آمد

احمد جلالی، رایزن سابق فرهنگی ایران و نماینده پیشین کشورمان در یونسکو به روزهای آخر زندگی سایه اشاره کرد که در کنارش بود و به شرکت‌کنندگان در مراسم تشییع پیکر سایه گفت: می‌دانستم اگر برای سایه شعر بخوانی، جان می‌گیرد. وقتی در آن روز به خصوص همراه دخترش سراغ او رفتیم، شروع کردم به شعر خواندن، چشمانش براق‌تر شد و شروع کرد به فکر کردن. غزل «شمع خودسوخته بزم غریبانه خویشم/ غم بیگانه ندارم که به پروانه خویشم» را خواندم، سایه شروع کرد به فکر کردن و گفت این نشأت‌گرفته از یک مصرع از غزل حافظ است که می‌گوید: «بعد ازین روی من و آینه وصف جمال» و من چقدر خوشحال شدم که در آن حال او همچنان با شعر فارسی سخن می‌گفت و سه ساعت در همان حالت بحث شعر را ادامه دادیم. جلالی افزود: زحمتی که او کشیده را ابتدا خودش درک می‌کند و سپس اهل فن می‌دانند که چه نکاتی را به کار برده است. اگر دانه درشت‌های شعر فارسی ۱۰۰ سال گذشته را غربال کنیم، قطعا ابتهاج در شمار دو، سه نفر برتر این حوزه قرار خواهد گرفت.

ارتحال

آیت‌ا... ناصری، مجتهد و علامه دیروز دار فانی را وداع گفت

وداع با استاد اخلاق

آیت‌ا... محمدعلی ناصری، مجتهد، استاد اخلاق و مروج فرهنگ مهدوی بود؛ او دیروز در ۹۲ سالگی دعوت حق را لبیک گفت. این عالم ربانی سال ۱۳۰۹ در اصفهان چشم به جهان گشود و در دولت‌آباد دانش‌اندوزی را آغاز کرد. در نوجوانی به حوزه علیمه رفت و در ۱۴ سالگی با مهاجرت پدرش به نجف اشرف راهی نجف شد و به مدرسه صدر نجف راه پیدا کرد.

آیت‌ا... ناصری از محضر علمایی چون محمد کوفی، سیدمحمد کشمیری، شیخ‌عباس قوچانی، سیدهاشم حداد، سیدجمال‌الدین گلپایگانی به همراه شخصیت‌های عرفانی و اخلاقی چون علامه طباطبایی و محمداسماعیل دولابی بهره برد و به اذعان شیخ‌علی بهجت، هیچ‌کس مثل ایشان با آیت‌ا... بهجت نشست صمیمانه نداشت.

آیت‌ا... ناصری در دوران حیات، آثار ماندگاری از خویش به یادگار گذاشت که از آن جمله می‌توان به «آب حیات» شامل مجموعه سخنرانی‌های ایشان درباره حضرت مهدی (عج)، «در امتداد نور» شامل مجموعه سخنرانی‌های حضرت آیت‌ا... درباره آیات تاویل شده به حضرت ولی‌عصر (عج) و آخرالزمان «رسم بندگی» شرح فرازهایی از خطبه بلند حضرت امیرالمومنین(ع) در مورد حالات و خصوصیات اخلاقی متقین، «سخن دوست» شامل گزیده‌ای از سخنرانی‌های ایشان درباره قطب عالم امکان حضرت ولی‌عصر(ع) اشاره کرد.

آیت‌ا... ناصری بر مجموعه‌هایی مانند حوزه علمیه حضرت ولیعصر(عج)، حوزه علمیه صاحب‌الزمان(عج)، حوزه علمیه نرجس خاتون(س)، مرکز دیجیتال حضرت ولیعصر(عج) در دولت‌آباد، مؤسسه تحقیقات نجوم اسلامی، مؤسسه دارالهدی قم و بنیاد علمی، فرهنگی هاد اشراف داشت اما علاوه بر تلاش‌های علمی و دینی و هدایت و راهنمایی مردم، طلاب و اهل علم در کارهای خیر نیز مشارکت داشت که برخی از آنها از این قرار هستند: مرکز درمانی حضرت ولی‌عصر(عج) و بخش دیالیز ۲۰ تختخوابی با اهدای ۶۰۰۰ متر زمین و ۲۰۰۰ متر ساختمان در سال ۸۷ توسط ایشان آغاز و در سال ۹۱ افتتاح شد. بخش دیالیز بیمارستان گلدیس شاهین‌شهر، بخش دیالیز بیمارستان محمد رسول‌ا...(ص)، اورژانس شبانه‌روزی دولت‌آباد.

این استاد اخلاق عاشق و شیفته امام زمان (عج) بود و طی سال‌های عمر بابرکتش به بیان فضائل و محبت آن حضرت مشغول بود و این کار سال‌های طولانی در مسجد کمرزرین اصفهان انجام می‌داد. این عالم ربانی پس از عمری مجاهدت در راه اعتلای دین و فرهنگ اهل بیت (ع) پس از گذراندن یک دوره بیماری دعوت حق را لبیک گفت.

محمدمهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ در پی درگذشت آیت‌ا... محمدعلی ناصری، مجتهد و استاد اخلاق پیامی صادر کرد. در بخشی از پیام وزیر آمده است: این استاد برجسته حوزه‌های علمیه که سال‌ها افتخار مصاحبت در محضرشان را داشتم با حضور موثر، پرمهر و چشمگیر خود در شهر اصفهان به‌ویژه مسجد کمرزرین و حوزه علمیه حضرت ولیعصر ارواحنا فداه، یکی از مأمن‌ها و منابع کسب فیض برای مردم شریف این شهر و دیار به حساب می‌آمدند و شیفتگان ایشان در سراسر کشور نیز در این مصیبت، داغدار و محزون خواهند بود.